

1. Počet a vývoj nabytých SO ČR

Za posledních 15 let získalo státní občanství České republiky (SO ČR) téměř 50 000 cizích státních příslušníků - přesněji 49 494. Nejvíce cizinců, kteří SO ČR získali, jsou bývalí občané Slovenska, a to 24 850 osob a zároveň tvoří více jak polovinu ze všech předchozích občanství (50,2 %). Další nejpočetnější skupinou cizinců, kteří získávali nejvíce SO ČR, jsou bývalí občané Ukrajiny (6 307 a 12,7 % ze všech předchozích státních občanství), Polska (1 997, 4 %), Ruska (1 379, 2,8 %), Rumunska (1 223, 2,5 %) a Vietnamu (1 041, 2,1 %).

Tab. 1: Struktura získaných SO ČR podle předchozího státního občanství za období 1999 - 2013¹

Předchozí státní občanství	Celkem		z toho azylanti	
	počet	podíl (celkem = 100 %)	počet	podíl (celkem = 100 %)
Celkem	49 494	100,0	860	100,0
Slovensko	24 850	50,2	-	-
Ukrajina	6 307	12,7	42	4,9
Polsko	1 997	4,0	-	-
Rusko	1 379	2,8	99	11,5
Rumunsko	1 223	2,5	19	2,2
Vietnam	1 041	2,1	24	2,8
Kazachstán	833	1,7	37	4,3
Bulharsko	762	1,5	10	1,2
Arménie	489	1,0	107	12,4
Bělorusko	410	0,8	136	15,8
Bosna a Hercegovina	381	0,8	26	3,0
Srbsko a Černá hora	331	0,7	26	3,0
Řecko	297	0,6	-	-
Moldávie	230	0,5	5	0,6
Makedonie	200	0,4	5	0,6
Kuba	160	0,3	6	0,7
Sýrie	156	0,3	21	2,4
Alžírsko	155	0,3	-	-
Gruzie	124	0,3	25	2,9
Irák	120	0,2	38	4,4
Chorvatsko	104	0,2	-	-
Afghánistán	100	0,2	54	6,3
Prohlášení - z. č. 193/1999 Sb. - bez rozlišení předchozího občanství	5 822	11,8	-	-
Ostatní + bez státní příslušnosti	2 023	4,1	180	20,9

¹ Moldávie, Kuba a Afghánistán byly v některých letech sledovaného období započítány mezi ostatní státní občanství a jejich celkový počet je tedy ve skutečnosti vyšší než v tabulce.

Početně druhou nejčetnější skupinu po Slovácích, pokud nebereme v úvahu jednotlivá státní občanství, je však kategorie cizinců „bez rozlišení předchozího občanství“ týkající se prohlášení podle zákona č. 193/1999 Sb.², kam spadá 5 822 cizích státních příslušníků, tedy téměř 12 % ze všech cizinců, kteří v daném období získali SO ČR. Významné zastoupení mají i cizinci ze skupiny „ostatní a bez státní příslušnosti“, do které spadá 4,1 % cizinců (2 023).

Z celkového počtu všech získaných SO ČR získalo toto občanství 860 osob s azylem. Zde se však pořadí liší podle předchozího státního občanství cizinců s azylem od celkového pořadí cizinců podle předchozího občanství celkem. Zatímco mezi cizinci celkem dominovalo Slovensko, Ukrajina nebo Polsko, nejvíce osob s azylem, které získaly SO ČR, bylo s občanstvím Bulharska (136, tedy 15,8 % ze všech osob s azylem), Arménie (107 azylantů a 12,4 % ze všech osob s azylem) a Ruska (s 99 azylanty, tedy 11,5 % ze všech azylantů).

Tab. 2: Struktura získaných SO ČR podle typu pobytu a podle předchozího státního občanství za období 1999 – 2013

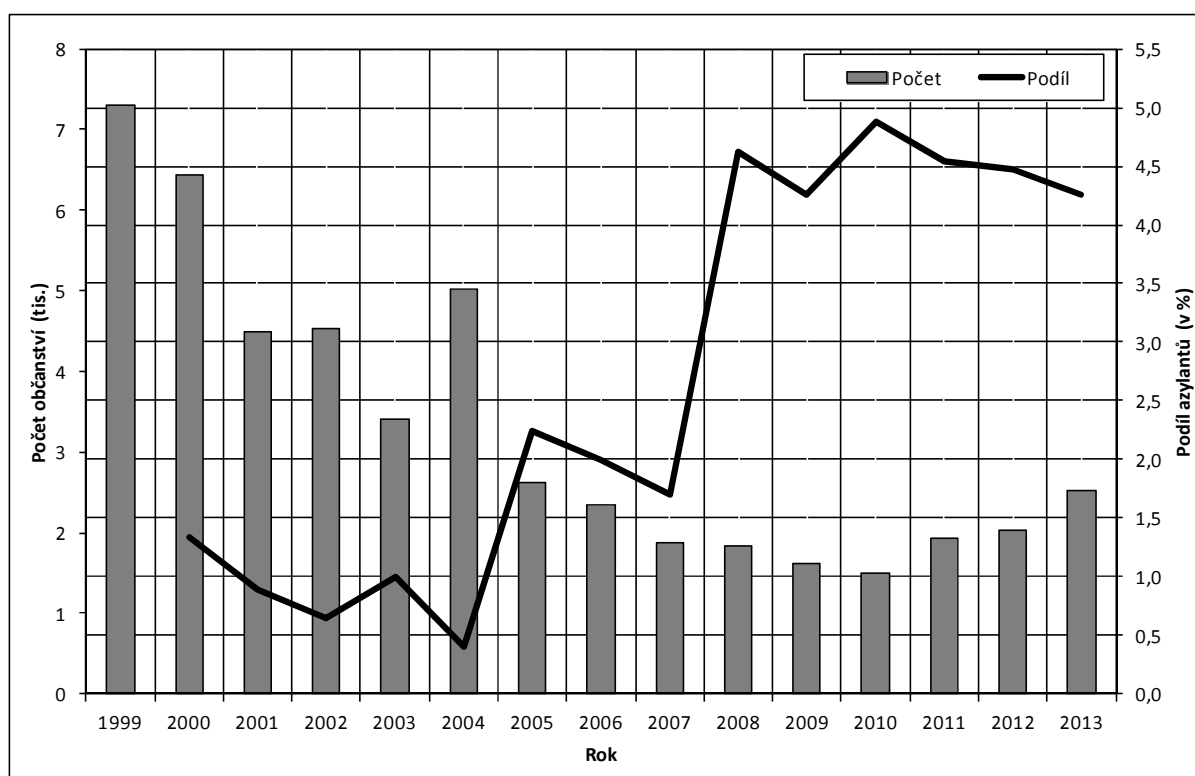
Předchozí státní občanství	Celkem	z toho azylanti:	
		počet	%
Celkem	49 494	860	1,7
Slovensko	24 850	-	-
Ukrajina	6 307	42	0,7
Polsko	1 997	-	-
Rusko	1 379	99	7,2
Rumunsko	1 223	19	1,6
Vietnam	1 041	24	2,3
Kazachstán	833	37	4,4
Bulharsko	762	10	1,3
Arménie	489	107	21,9
Bělorusko	410	136	33,2
Bosna a Hercegovina	381	26	6,8
Srbsko a Černá hora	331	26	7,9
Řecko	297	-	-
Moldávie	230	5	2,2
Makedonie	200	5	2,5
Kuba	160	6	3,8
Sýrie	156	21	13,5
Alžírsko	155	-	-
Gruzie	124	25	20,2
Irák	120	38	31,7
Chorvatsko	104	-	-
Afghánistán	100	54	54,0
Prohlášení - z. č. 193/1999 Sb. - bez rozlišení předchozího občanství	5 822	-	-
Ostatní + bez státní příslušnosti	2 023	180	8,9

² Viz Metodika

Tabulka 2 udává, kolik procent osob připadlo u jednotlivých státních občanství právě na osoby s azylem. Nejvyšší podíl azylantů vykazoval Afghánistán (54,0 %), zhruba třetinu osob Bělorusko (33,2 %) a podobný podíl také Irán (31,7 %).

Co se týče vývoje nabývání SO ČR během jednotlivých let sledovaného období, situace je graficky znázorněna v následujících obrázcích. Jak je z grafu 1 patrné, počet udělených českých občanství byl vyšší v první polovině sledovaného období. V roce 1999 byl počet získaných SO ČR nejvyšší, a to 7 309. Následující rok počet klesl na 6 436, ale ještě razantněji pak v roce 2001 na 4 499. V roce 2002 zůstal počet udělených SO ČR zhruba stejný jako v předchozím roce (4 532). K většímu poklesu pak došlo v roce 2003, kdy počet udělených českých občanství dosáhl zatím svého minima, a to 3 410 občanství ČR nabytých za rok. V roce 2004, kdy ČR vstoupila do EU, pak počet získaných SO ČR opět vzrostl (5 020), ale v roce 2005 náhle prudce klesl na 2 626 udělených občanství. Od tohoto roku pak počet udělených SO ČR plynule klesá až na minimum sledovaného období v roce 2010, kdy bylo uděleno pouze 1 495 státních občanství České republiky. Od roku 2011 jejich počet opět vzrostl a zvyšuje se plynule až do roku 2013, tedy poslednímu roku sledovaného období, na 2 514 udělených státních občanství za rok. Je pravděpodobné, že tento trend v budoucnu bude pokračovat a počet získaných SO ČR dále poroste, především pak vlivem nové legislativy.

Graf 1: Vývoj počtu získaných SO ČR podle předchozího státního občanství v letech 1999-2013³

³ Počet osob s azylem, které získaly SO ČR v roce 1999, není znám

Podíl jednotlivých let na celkovém počtu udělených SO ČR je také vyjádřen v grafu 2. Více než polovina z celkového počtu získaných českých občanství byla udělena mezi lety 1999 a 2003. Nejvyšší podíl připadl na roky 1999 (15 %) a 2000 (13 %). Nejmenší podíl pak zaznamenaly roky 2009 a 2010, a to jen po 3 % z celkového počtu. Během roku 2013 bylo uděleno 5 % ze všech SO ČR získaných cizími státními příslušníky.

Graf 2: Zastoupení jednotlivých roků na celkovém počtu udělených SO ČR

